

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Öğretimde kullanılan yöntemler nelerdir?

1. Anlatım Yöntemi
2. Gösteri (Demonstrasyon) Yöntemi
3. Gözlem Gezi Yöntemi 4. Grup Tartışması Yöntemi
5. Laboratuvar Yöntemi
6. Örnek Olay İncelemesi
7. Problem Çözme Yöntemi
8. Diğer Öğretim Yöntemleri (İş başında eğitim, ekiple öğretim, programlı öğretim ve mikro öğretim yöntemi)

Öğretim yöntem ve teknikleri genellikle birbirine karıştırılmaktadır. Yöntem ve teknik kavramları öğretim sürecinde farklı anlamlara gelmektedir.

Öğretim yöntemi ne demektir?

Öğretim yöntemi yöntem kazandırılması hedeflenen bilgi, tutum ve becerilerin öğretimde kullanılan usul ve yollarıdır.

Öğretim tekniği ne demektir?

Öğretim tekniği, öğretmenin öğretim yöntemlerini kendine özgü uygulama biçimleridir.

Anlatım Yöntemi Anlatım yöntemi nedir?

Anlatım yöntemi öğretmenin kendisini dinleyen öğrencilere bilgilerini sözel olarak etkisiz bir biçimde ilettiği geleneksel bir yöntemdir.

Anlatım yönteminin yararlı yönleri nelerdir?

Bu yöntem bilgileri kalabalık öğrenci veya dinleyici gruplarına iletmek için yararlıdır.

Öğrencilere dersin içeriği konusunda bütüncül bir görüş kazandırır.

Konunun anlatılmasında veya dersin işlenmesinde aktif olan sadece öğretmen olduğu için zaman ekonomik kullanılabilir.

Öğretmen farklı bir görüşle karşılaşmayacağı için bu durum öğretmene güven verir.

Bu yöntemin uygulanması kolay ve ekonomiktir.

Anlatım yöntemi çok sık kullanılmaktadır. Kötü ve yanlış kullanımı nedeniyle en etkisiz yöntem olarak da bilinmektedir. Anlatım yöntemi öğrencileri etkisiz kıldığı için günümüzde geçerliliği kalmamış bir yöntem olarak ta değerlendirilmektedir.

Anlatım yönteminin eksik yönleri nelerdir?

Dinleyicilerin ilgi ve gereksinimlerinin karşılanıp karşılanmadığını belirleyecek bir ölçek yoktur.

Öğretim sırasında öğrencilere soru sorma izni verilmediği için geri dönütün olmaması eksik bir iletişime sebep olur.

Bu yöntemde ayrıntı bilgi vermede oldukça zordur.

Dinleyiciler çok pasif olduğu için bu yöntemde dinleyicileri tanımak güçtür. Duygusal tutumlar ve psikomotor öğrenmenin oluşumu bu yöntemde çok enderdir.

Öğrencinin derste pasif oluşu bilişsel öğrenmeyi engeller.

Sadece anlatım yapmak öğrenciyi çabuk sıkır.

Gösteri (Demonstrasyon) Yöntemi

Gösteri yöntemi nedir?

Gösteri yöntemi bir öğretmen ya da bir uzmanın öğrencilerin önünde bir işlemin nasıl yapılacağını işlem basamakları ile açıklaması ve nasıl yapılacağını göstermesidir.

Gösteri yönteminin amacı nedir?

Bu yöntemin temel amacı, öğrencilere bir şeyin uygun bir şekilde nasıl yapılacağını öğretmektir. Bu nedenle, gösteri yöntemi ile bir olay veya olgu açıklanırken, gösterinin amaçları öğrencilere açıklanmalı, gösteri sırasında hem görsel hem de sözel iletişimin birlikte kullanılmasına özen gösterilmelidir.

Gösteri yönteminin faydaları nelerdir?

Gösteri yöntemi eğer ilkelerine uygun olarak yapılırsa çeşitli faydalar sağlar.

Öğrenme görerek ve işiterek olduğu için öğrenilen bilgilerin hafızada kalması da uzun süreli olur.

Kelimelerin yetersiz olduğu fikirler, prensipler, hareketler ve kavramların açıklanması için kullanılır.

İyi bir gösteri öğrencilerin dikkatini çeker.

Gösteri yapanın sadece materyale ihtiyacı vardır. Bu açıdan oldukça ekonomiktir.

Öğrenciler de gösterileri yönetebilirler. Böylece beceri ve tutumları gelişir.

İyi bir gösteri işlemin standartlarını ortaya koyar.

Öğrenciler el sanatları, resim, müzik ya da beden eğitimi gibi alanlarda güdülenirler.

Özellikle beceriler sahasında yararlıdır.

Toplumdaki insan kaynaklarını kullanmak için en mükemmel yöntemdir.

Gösteri yönteminin sınırlılıkları nelerdir?

Bu yöntemde gösterici çok fazla planlama ve hazırlık yapmalıdır.

Gösterici dönütlere dikkat etmeksizin yalnızca “Göster ve anlat” ilkesini uygularsa etkisiz olabilir.

Gösteri yöntemi kalabalık sınıflarda ya da çok küçük objelerde tam olarak uygulanamaz. Çünkü iki durumda da öğrencilerin tümü gösteriyi rahatlıkla izleyemeyebilir.

Gösterinin görsel kısmı, işitsel kısmı ile tutarlı değilse (birlikte olmazsa) öğrenciler karıştırabilirler.

Gösteri “anlama” olmaksızın “taklit etme” ye dayanır. Karmaşık bir gösteride öğrenciler başarısızlık ya da eksiklik duygusuna kapılabilirler.

Bilişsel ya da yüksek seviyeli duygusal öğrenmede kullanımı güçtür.

Gösterilerin çoğu fazla zaman alır.

Gözlem Gezi Yöntemi

Eğitim-öğretimde gözlem ne demektir?

Gözlem metodu, her çocukta var olan araştırma eğiliminin değerlendirilmesi olarak ortaya çıkmıştır. Eğitim-öğretimde gözlem, varlık ve olayların kendi tabii ortamlarında plânlı ve amaçlı olarak incelenmesi demektir.

Gözlem gezi yönteminin kapsamı nedir?

Eğitsel amaçları gerçekleştirmek için okul tarafından organize edilen geziye ilişkin faaliyetlerin tümü gözlem gezisi yönteminin kapsamına girmektedir.

Eğitime yapılan en eski eleştirilerden biri, kapalı kapılar arkasında gerçek öğrenmeye yer vermemesidir. Gözlem gezisi yöntemi bu eleştirileri bir ölçüde karşılamaktadır. Çünkü bu yöntemde ğrencilere “Gerçek dünyayı görme” imkanı sağlanmaktadır. Öğrenciler ğretim materyalinin olduğu yere giderek, gözlem yapma ve bu materyallerin doğal yerleşiminde çalışma imkanına sahip olurlar.

Gözlem gezi yönteminin faydaları nelerdir?

Öğrencilerin organize eğitsel faaliyetlerden hoşlandıkları ve yararlandıkları tespit edilmiştir.

Bu yöntem ile öğrencilere ilk elden tecrübe sağlanır.

Her günkü bilinen tecrübeler öğrencilerin diğer öğrenme etkinliklerine temel teşkil eder.

Öğrenciler çevrelerini daha iyi öğrenirler.

Okul-evre ilişkisi gelişir.

Öğrencinin birden fazla duyu organına hitap eder.

Kullanım sahası fazladır.

Programda yer alan pek çok konuda ğretmen bu yöntemi kullanabilir.

Sınıf öğretiminden gerçek öğretime doğru bir aşamadır.

Gözlem gezi yönteminin uygulama zorlukları ve sınırlılıkları nelerdir?

Bu yöntemin, Yasal sorumluluğu oldukça fazladır.

Disiplin kolayca sorun haline gelebilir.

Elverişli yer seçmek oldukça zordur organizasyonu genellikle çok karmaşıktır.

Gidiş-geliş güçtür ya da pahalıya mal olur.

Çok vakit alır, belirli bir süre ayırmak güçtür.

Gruba eşlik edecek kişi ya da kişilere ihtiyaç vardır. Bazen bu kişileri sağlamak zor olabilir.

Tam olarak planlanmazsa, zaman israfından başka bir şey olmaz.

İyi planlanmamış bir gezi, diğer öğretmenleri de bu yöntemi uygulamaktan vazgeirebilir.

Grup Tartışması Yöntemi

Grup tartışması yöntemi nedir?

Tartışma, iki veya daha çok kimsenin herhangi bir konuyu karşılıklı konuşarak, birbirini dinleyerek, eleştirerek, gerektiğinde sorular sorarak incelemesine dayanan bir ğretim yöntemidir.

Grup tartışması yönteminde dikkat edilmesi gereken en önemli unsur nedir?

Yöntemin esası tüm grubun etkinliğe katılmasıdır. Bu yöntemde iki önemli husustan birincisi açık bir amacının olması, ikincisi n hazırlığı gerektirmesidir. Bu iki husus gerçekleşmediği durumlarda öğrencilerin bu yöntemden yararlanmaları söz konusu olamaz.

Grup tartışması yönteminin öğrenciler açısından faydası nedir?

Bu yöntemde öğrenciler bilgilerini, fikirlerini ve düşüncelerini açıkça ortaya koyma imkanına kavuştukları için sorunları daha iyi anlar, tanımlar ve çözüm yolları önerirler.

Grup tartışması yöntemi hangi öğrencilere uygulanamaz?

Anlamalı bir tartışma için gerekli bilgi ve olgunluğa sahip olmayan öğrencilerle bu yöntem uygulanamaz.

Grup tartışması yönteminde grup sayısı nasıl olmalıdır?

Grup tartışması yöntemi genellikle küçük gruplarda daha etkin olarak kullanılabilen bir yöntemdir.

Eğer öğrencilerin bazıları dinleyici olarak yer almayacaksa 20-25’den fazla öğrencinin olduğu sınıflarda uygulanması önerilmemektedir.

Grupla tartışma yönteminin yaygın olarak kullanılan şekilleri nelerdir?

Panel, münazara, sempozyum, kollekyum, büyük grup tartışması, forum, seminer, vızıltı grupları, fikir taramasıdır ve çemberdir.

Panel:

Bu yöntemde oluşturulan bir grubun üyeleri belli bir konu ya da sorun üzerinde araştırma yaparlar. Buldukları verileri incelerler ve bu ön hazırlıktan yararlanarak görüşlerini sırayla açıklarlar. Genellikle öğretmen ya da bir akran panel başkanlığını üstlenir. Toplantıda ayrılan süre bitinceye kadar başkan konuşmacılara (eşit sürelerle) konuşma hakkı tanır. Yine öğretmen isterse panelden sonra konuyu tüm sınıfta tartışabilir.

Münazara:

Birbirine zıt görüşler içeren bir konuda iki farklı grup oluşturulur ve her grup kendi görüşünü belli zaman birimleri içinde tarafsız bir dinleyici grubuna anlatır. Amaç, kendi tarafının görüşlerini doğru, diğer tarafinkileri yanlış göstermektir. Münazarada genellikle bir de dinleyici grup olur. Bu grup beğendikleri konuşmacıları alkışlayarak jüriyi etkilemeye çalışırlar. Fazla bilimsel olmamakla birlikte bir fikri savunma, söz ustalığı, çabuk cevap hazırlama gibi yetenekleri geliştirdiği için sıklıkla kullanılan bir yöntemdir.

Sempozyum:

Önceden belirlenmiş ve hattâ yazılı olarak tartışmaya katılacaklara duyurulmuş bir konu üzerinde, uzman kişiler tarafından konunun değişik yönlerinin genelde 15 dakikalık sunumlar olarak büyük dinleyici kitleye sunulmasıdır. Oturuma katılacak kişiler 5-6 kişi olabilir. Uzman kişilerin sundukları ve çoğu zaman yazılı olarak da düzenleme kuruluna verdikleri konuşmalarına “tebliğ” denir. Bazı sempozyumlarda tebliğlerin hepsi yazılı olarak sunulmaz, o anda özet olarak verilebilir. Daha sonra sempozyum kitabı içinde ayrıntılı olarak yayınlanır.

Kollekyum (Zıt panel):

İki gruptan birinin sadece soru soran, diğerinin ise cevap veren rollerini üstlenmesi ile olur. Genelde soru soran grup, dinleyicilerden olur; cevap veren grup ise uzmanlar kuruludur. Soru soran grup daha önce konu üzerinde bir hayli hazırlık yapar. Sorular genelde dinleyici grubun o konudaki ilgi ve ihtiyaçlarına göre şekillenir. Sınıfın yarısı soru soran, diğer yarısı da cevap veren grubu oluşturabilir ya da küçük gruplar oluşturulabilir. Soruların ve cevapların belli bir konuda olması gerekir. Eğer iyi düzenlenirse, öğrencilerin ilgisinin canlı olduğu bir ders yapılabilir. Tehlikesi ise, çalışkan birkaç öğrencinin gerek soru gerekse cevap grubunda aktiviteyi ele alarak diğerlerinin pasif kalmasıdır.

Büyük grup tartışması:

Bu yöntemde öğretmen konuyu tüm sınıfın katıldığı bir tartışma ortamında işler. Tartışmanın yürütücüsü yine öğretmendir. Sorular sorar, öğrencilerin görüşlerini açık duruma getirir ve konuyu daha iyi anlamaları için sık sık özetler.

Forum:

Küçük bir grubun belli bir konuda geniş bir kitleye uzman bilgisi aktarması (panel) ve daha sonra da dinleyicilerden gelecek sorulara cevap vermesidir. Dinleyicilerin soruları bazen kısa sözlü soru olarak alınır. Ancak bu arada uzun açıklamalar yapılarak konu dağıldığı için, forum yöneticisi soruları yazılı olarak alır ve hangi kişinin konu alanına giriyorsa o kişiye vererek kısaca cevaplandırılmasını sağlar. Sık sık forum toplantıları bir geniş grup tartışmasına dönmektedir.

Seminer:

Yükseköğretimde sıklıkla kullanılan bu yöntem değişik biçimlerde uygulanmaktadır. En yaygın kullanım biçimi ise yazılan bir tez ya da çalışma üzerinde grupça tartışılmasıdır. Üzerinde görüşülecek yazılı materyal iki-üç

hafta önceden grup üyelerine dağıtılır. Böylece grup üyeleri çalışmanın üzerinde enine boyuna inceleme yapma olanağına kavuşurlar.

Açık oturum:

Biçim olarak panele benzeyen bu toplantı biçiminde, kişilerin tebliğvari sunuları yoktur. Konu üzerinde çeşitli defalar söz alarak konuşabilirler. Eğer açık oturuma katılanların sayısı geniş tutulursa veya söz hakkı vermede herkese eşit davranılmazsa, sık sık hoş olmayan ve kontrolü zor durumlar meydana gelebilir.

Vızıltı Grupları:

Vızıltı grupları çeşitli şekillerde oluşturulur. Örneğin; “vızıltı 22” de iki öğrenci bir konu üzerinde 2’şer dakika konuşur. “vızıltı 66” da ise 6 öğrenci aynı konu üzerinde 6’şar dakika tartışır. Vızıltı gruplarında önemli olan belli bir öğrencinin belirli bir süre, bir konu üzerinde tartışması ve sonunda varılan kararların açıklanmasıdır. Bu tür grup tartışması 4’ le 36 dakika arasında sürebileceği için vızıltı gruplarına “ kısa süreli tartışma grupları” da denilmektedir.

Fikir taraması:

Kısa süreli tartışma grupları türünden olan fikir taramasında 4 – 9 kişiden oluşan gruplarda belli bir konu üzerinde 5 - 10 dakika konuşulur. Burada önemli olan husus yaratıcı düşünce ve soruna değişik çözümler getirmedir. Öğretmen fikir taramasından çeşitli biçimlerden yararlanabilir. Örneğin; bir ders ya da tartışma ölü noktaya gelir sessizlik başlarsa en iyi yol fikir taramasını başlatmaktır. Bazen de derse eğlenceli bir başlangıç yapmak için bu yönteme başvurulabilir. Örneğin; sınıfa “eski bir elbise askısı elbise ya da palto asmaktan başka ne işe yarar” diye sormak ilgiyi çekecektir. Fikir taramasında önemli olan basit bir sorun üzerinde mümkün olduğu kadar kısa bir süre durmaktır. Çember:

Bu tekniğin uygulanabilmesi için kazandırılacak davranışların en az öğrencilerin kavrama düzeyinde olması ve öğrencilerin, tartışacakları konunun bilgi ve becerilerine sahip olmaları gereklidir. Öğrenci sayısı genellikle 10-15 civarında olmalıdır.

Grup tartışma yöntemlerinden olan çember yöntemi nasıl uygulanır?

Önce tartışmayı ve zamanı yönetecek bir lider seçilir, sonra tartışmada görüşleri belirleyip yazacak bir sekreter saptılır. Öğrenciler çember şeklinde oturtulur. Önceden hazırlanan sorular teker teker her öğrenciye sorulur ve onların yanıtlarına sekreter tarafından not verilir. Her öğrenciye her defasında 1-2 dakikalık süre verilir. Tartışmanın sonunda ana noktalar vurgulanır. Doğru yanıtlar yoksa öğrencilere ipucu verilir.

Az önce anlattığımız yöntemler grup tartışmasının en yaygın biçimleridir. Bunlar yalnız başlarına kullanılabileceği gibi diğer yöntemlerle birlikte de kullanılabilir.

Örneğin kalabalık bir sınıfta 50 dakikalık bir ders işleyecek öğretmen şu yöntemlerden yararlanacaktır:

Dakika	Yöntem	Amaç
15	Anlatım	Bilgi verme
25	Büyük grup tartışması	Konuya açıklık getirme
35	Bireysel çalışma	Anlatım yoluyla verilen bilgileri inceleme
45	Vızıltı grupları	Yaratıcı düşünme
50	Genel tartışma, özetleme	Öğrenmeyi pekiştirme

Kalabalık sınıflarda değişik yöntemlerin kullanılışı

Grup tartışma yönteminin etkin bir şekilde uygulanabilmesi nasıl sağlanır?

Bu yöntem için zaman ve ön hazırlık gereklidir.

Tartışmanın yapılacağı mekan tartışmanın çeşidine göre ayarlanmalıdır.

Bu yöntemin kalabalık sınıflarda uygulanması oldukça zordur.

Grup tartışma yönteminin faydaları nelerdir?

Tartışma, birlikte yaşamının getirdiği bir şeydir. İnsanların toplumsal hayatını geliştirir; onlarda yardımlaşma ve arkadaşlık duygularının ilerlemesini sağlar.

Çocukları, daha sonra yetişkin birer üye olarak katılacakları demokratik toplumun tartışmalarına hazırlar.

Katılanlara, tartışma sanatını öğretir.

Çocukları karşıt düşünceleri tahammül ve hoşgörü ile karşılamaya alıştıırır.

Çocukların eleştiri yapma ve eleştirileri hoşgörü ile karşılama yetenekleri de gelişir.

Öğrenci kendini kontrol etmeyi, disiplinli davranmayı öğrenir. Bu yöntemin ilkelerine uygun bir şekilde uygulanması çocuklarda sorumluluk duygusu geliştirir;

Çocuklara kendi haklarını nazik bir şekilde savunmayı öğretir.

Kişilere, haklı oldukları konularda bile kırırcı olmamayı, nazik olmayı öğretir.

Tartışma grupları içinde öğrenciler aidiyet, arkadaşlık, dayanışma gibi yüksek sosyal duyguları öğrenir ve geliştirirler. Tartışma, öğrencilerin dil gelişimlerini sağlayan en iyi metotlardan biridir.

Öğrenci bu metot sayesinde hem karşısındakilerin konuşmasını doğru anlamayı hem de kendi duygu, düşünce ve deneyimlerini en doğru ve etkili şekilde anlatmayı öğrenir.

Laboratuvar Yöntemi

Laboratuvar yönteminin kullanım amacı nedir?

Bu yöntem ilke ve yöntemlerin pratikte uygulanması için kullanılan bir tekniktir. El becerisini geliştirmek, gerekli bilgiyi elde etmek, düşünme gücünü ve gözlem becerisini geliştirmek amacıyla kullanılır.

Laboratuvar çalışmaları kaç aşamada gerçekleşir?

a) Planlama, b) Uygulama, c) Özetleme ve değerlendirme olmak üzere üç aşamadır. Laboratuvar yönteminin avantajları nelerdir?

Bu öğretim yönteminde yanlışlıklar hemen düzeltilebilir, her öğrenciye kişisel destek ve yardım sunulur.

Laboratuvar yönteminin dezavantajları nelerdir?

Laboratuvar yöntemi, diğer tekniklerin çoğuna oranla masraflıdır.

Diğer teknikler kadar bilgi edinilmeye uygun değildir.

Laboratuvarlar genellikle az sayıda öğrencinin aktif olabileceği büyüklüklerde olduklarından bir kısım öğrenciler pasif kalabilirler.

Zaman kaybı önlenemeyebilir.

Aktif olmayan öğrencilerin istenmeyen alışkanlıklar edinmelerine neden olabilir.

Örnek Olay İncelemesi

Örnek olay İncelemesi yönteminde örnek olaylar nerelerden elde edilir? Örnek olaylar görsel, yazılı birçok kaynaktan derlenebilir. Öğrenciler veya öğretmen, bir trafik kazasını, bir çevre sorununu, bir spor kavgasını veya dostluğunu, tıbbî veya hukukî bir olayı sözel olarak veya resim, film gibi tekniklerle sınıfa getirirler.

Örnek olay İncelemesi yönteminin uygulanişı nasıldır?

Örnek olayla ilgili kısa bir sunumdan sonra öğrenciler bu konu hakkındaki fikirlerini, yani olayın nedenlerini, gelişimini ve mümkün sonuçlarını ortaya koyup tartışır. Seçilen olay iyi bir olay ise bunun geliştirilip yaygınlaştırılması yolları, kötü bir olay ise bunun engellenmesi ve düzeltilmesi yolları hep beraber ortaya

konmaya çalışılır. Örnek olay incelemesi öğrencilerin sorunlu bir olaya aktif olarak katılmalarını gerektiren bir yöntemdir. Sorunlu olay gerçek ya da hayali olabilir.

Olayı anlatan ve gerekli verileri kapsayan bir rapor üzerinde çalışan öğrenciler, olayı öğrenir, verileri analiz eder, sorunu değerlendirirler.

Tartışarak olayın nedenlerine ya da çözümüne ilişkin öneriler getirirler. Bu yöntemin uygulanması esnasında, öğrenciler belli bir sorunla ilgilendikleri için ilgi ve güduları genellikle yüksektir.

Örnek Olay İncelemesi

Örnek olay incelemesi yönteminin faydaları nelerdir?

Öğrenciler ders kitabı dışındaki materyallerden de yararlanma imkanı bulabilirler.

Tüm öğrencilerin tartışmalara katılmaları sağlanır. Problem çözme yeteneği geliştirilir.

Konuları kavrama, anlama yeteneği geliştirilir. Öğrencilere diğer öğrencilerle çalışma imkanı sağlanır.

Örnek olay incelemesi yönteminde uygulamada görülen sınırlılıklar nelerdir?

Bu yöntemin uygulanması uzun zaman alır.

Öğretmenin önceden çok iyi hazırlanmasını gerektirir.

Kalabalık sınıflarda uygulanması zordur.

Öğretmenin grup liderliği yapamayacağı durumlarda olayın ayrıntılarını bilen bir lidere ihtiyaç duyulur. İncelenmesi düşünülen olaya tam olarak uyan bir örnek olay yazmak bazen güç olabilir

Öğrencilerin bazıları bu tür etkinliklere katılmayabilirler.

Tartışmaları yönetmede ve değerlendirmede zorluklarla karşılaşılabilir.

Problem Çözme Yöntemi

Problem çözme yöntemi nedir?

Problem çözme yöntemi öğrencinin aktif olarak katıldığı, bilgi ve duygusal öğrenmenin bir arada olduğu bir öğretim metodudur. Problem çözme metodu ile öğretim yaklaşımı, aslında bilimsel araştırma metodlarını işaret etmektedir.

John Dewey' in “yapıcı ve yaratıcı düşünce” modeline göre, problem çözme ana aşamaları nelerdir?

- Problemi tanıma
- Geçici hipotezler formüle etme.
- Veri toplama, organize etme, değerlendirme ve açıklama
- Sonuca ulaşma
- Sonuçları test etme.

Problem Çözme Yöntemi

Problem çözme metodu ilkelerine uyarak uygun bir şekilde uygulandığında öğrencilere faydaları nelerdir?

Öğrenciler ileride karşılaşacakları problemleri, bilimsel metotla nasıl çözümleyebileceklerini öğrenirler.

Öğrencilere problemleri nasıl algılayıp, onlar üzerinde nasıl düşüneceklerini (akıl yürütmeyi, en isabetli kararı seçmeyi, sebep-sonuç ilişkilerini düşünmeyi) bir alışkanlık olarak kazandırır. Öğrencileri, “zan” larıyla değil bilgileriyle hareket ettirmeye alıştıırır.

Öğrenciler ders kitaplarının dışındaki yazılı kaynaklara ve kaynak kişilere ulaşmayı öğrenirler.

Çok çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilerin doğruluğu karşılaştırma yöntemi ile bulunmaya çalışılır. Öğrencinin aktif olarak katıldığı, bilgi ve duygusal öğrenmenin bir arada olduğu bir öğretim metodudur.

Öğrencilere kendine güven ve sorumluluk kazandırır.

Öğrenciler plânlı ve düzenli çalışmaya alışırlar.

Problem çözme metodunda karşılaşılabilecek çeşitli sorunlar nelerdir? Öğrenciler, bazı problemleri algılayacak veya doğru algılayacak olgunluğa erişememiş veya o tür şartlar içinde yaşamıyor olabilirler.

Problemin çözümü için gerekli kaynaklar ve araç-gereç bulunmayabilir.

Öğrencilere maddî bir takım külfetler yükleyebilir. Problemin çözümü için çok zaman ve emek gerekebilir ve elde edilen sonuç bunlara değmeyebilir.

Bu metotta, öğrenmenin değerlendirilmesi zordur.

Diğer Öğretim Yöntemleri

Eğitim-öğretim sürecinde kullanılan başka öğretim yöntemlerine de rastlamak mümkündür. İş başında eğitim, ekiple öğretim, programlı öğretim ve mikro öğretim yöntemi, diğer öğretim yöntemleri olarak ta kabul edilir.

a. İşbaşında Eğitim, özellikle beceri gerektiren işlerde çalışacak veya çalışmakta olan bireyleri, işin gereklerine uygun olarak yetiştirmek amacıyla yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem yaparak yaşayarak öğrenmeyi temel alır. İşbaşında eğitim sürecinde, öğrenen kişi işte ve işyerinde deneyim kazanır, işi bizzat yaparak gerektiği biçimde öğrenir.

b. Ekiple Öğretim, iki yada daha fazla sayıda öğretmen ve diğer görevli kişilerin, öğretim etkinliklerini planlama, sunma ve değerlendirme şeklinde anlamlı ve sistematik bir işbirliği içinde çalışmalarınıdır.

c. Programlı Öğretim, bireysel, kendi kendine öğrenme yöntemi olarak kabul edilmektedir. Bilginin özel parçalara veya temel öğelere ayrılarak belirli bir sıraya göre düzenlenip bireysel esasa göre düzenlenmesidir. Sınıfsız okul, bireysel olarak formüle edilmiş öğretim, modüler programlama ve bilgisayar destekli öğretim gibi yeni yaklaşımlar, programlı öğretim yönteminin kullanılmasına örnek verilebilir.

d. Mikro Öğretim, önceden belirlenmiş kritik öğretim becerilerinin kontrollü bir ortamda öğretmen adaylarınca kazanılmasına yönelik bir eğitim teknolojisi uygulaması olarak tanımlanabilir. Bu yöntemde öğrenciler, kalabalık sınıfın karmaşık ortamıyla karşılaşmadan, bu ortamın öğelerini parçalar halinde deneyerek öğrenirler.

Bir öğretim metodunun seçimini etkileyen faktörler nelerdir?

Dersin muhtevası: Dersin içindeki konuların tabiatı, çoğu kez öğretim metodunun en kuvvetli belirleyicisidir. Fizik-Kimya derslerindeki bazı konular doğrudan laboratuvar çalışması gerektirebilir. Edebiyat dersinde bazı edebi eserlerin okunup ev ödevi şeklinde hazırlanması veya bazen eski metinlerin okunup açıklanması gereklidir. Konu, hangi metotla en iyi şekilde öğretililecekse, o metot kullanılmalıdır.

Öğrencilerin özellikleri: Öğrencilerin yaş, cinsiyet, yetenek ve ilgileri, motivasyonları, ailelerin sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri, öğrencilerin içinde yetiştikleri çevre v.s. metot seçiminde etkili olabilir. İyi yetişmiş bir öğretmen, sınıftaki öğrencilerin özelliklerine göre, gerektiğinde değişik metodları uygulayabilmelidir.

Öğretmenin özellikleri: Ders metodunu öğretmen seçtiği için, bu seçimde onun özelliklerinin de etkili olacağı son derece açıktır. Değişik öğretmen tipleri vardır: teorik tip, dindar tip, ekonomik tip, politik tip, estetik tip v.s. Her tipin değişik yaklaşım ve davranışları, değişik metotları olabilir. Ayrıca öğretmenin yaşı, cinsiyeti, mezun olduğu okul, kıdemi, o günkü motivasyonu ve psikolojik durumu da öğretim metodu seçimini etkilemektedir.

Öğretim araç-gereçlerinin durumu: Okulda ders araçlarının olup olmaması da öğretim metodu seçimini etkiler. Bilgisayar, tepegöz, slayt, projeksiyon, epidiyaskop, laboratuvar, TV-video, iyi bir kütüphane gibi -bir öğretim için çok gerekli olan- dersin esas araç-gereçlerinin veya yardımcı aletlerin olup olmaması dersteki metot seçimini etkiler.

İyi bir öğretim yöntemi nasıl olmalıdır? İyi bir yöntem, emek ve zamandan tasarruf sağlamalı; öğrencinin kişiliğine, gelişimine ve mantığa uygun olmalı; tekdüze olmamalı; öğrenciyi aktif hale getirmeli, motive etmeli, ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilmeli, bireysel farklılıkları dikkate almalıdır.

-Öğrenci öğrenmeye aktif olarak katılır. - Algılama ve akılda tutma daha uzun süreli olur. - İlgiyle öğrenme ve güdülenme sağlar.

Yukarıda belirtilen özellikler hangi öğretim yöntemiyle sağlanır?

A) Benzetişim (Simülasyon) B) Yaratıcı drama C) Rol oynama D) Problem Çözme E) İşbaşında Eğitim

Aşağıdaki öğretim yöntemlerinden hangisi iki ya da daha fazla sayıda öğretmen ve diğer görevli kişilerin, öğretim etkinliklerini planlama, sunma ve değerlendirme, anlamlı ve sistematik bir işbirliği içinde çalışmalarını sağlayan yöntemdir?

A) İşbaşında Eğitim B) Ekiple Öğretim C) Rol oynama D) Problem Çözme E) Açık oturum

- Yapararak Yaşayarak Öğrenmeyi Temel Alır - Öğrenen Kişi İşte Ve İşyerinde Deneyim Kazanır - İş Bizzat Yapararak Gerekli Biçimde Öğrenir.

Yukarıda belirtilen özellikler hangi yöntemle sağlanır?

A) Ekiple öğretim B) Mikro öğretim C) Programlı öğretim D) Problem çözme E) İşbaşında eğitim

Oluşturulan bir grubun üyelerinin belli bir konu ya da sorun üzerinde araştırma yapıp buldukları verileri incelemeleri ve bu ön hazırlıktan yararlanarak görüşlerini sırayla ve eşit sürelerle açıklamaları aşağıdaki tartışma yöntemlerinden hangisine aittir?

A) Vızıltı grupları B) Fikir Taraması C) Panel D) Münazara E) Sempozyum

Sununun sonucunda dinleyicilerin konuşuculara konuya ilişkin sorular yönelttiği ve kendisine soru yöneltilen öğrencinin o sorunun yanıtını verebilecek en yetkili kişi olarak açıklamalarda bulunduğu tartışma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Forum B) Fikir Taraması C) Seminer D) Büyük grup tartışması E) Kollekyum (Zıt panel)

“Bir coğrafya öğretmeni öğrencileri doğal oluşumlu yeryüzü şekillerini incelemek için Kapadokya’ya götürmüştür. Öğrencilerine bu süreçte Peri Bacaları hakkında ayrıntılı bilgileri açıklamıştır. Öğrenciler çeşitli kayıtlar alarak çalışma sonuçlarını sınıfta paylaşmıştır.”

Buna göre bu öğretmen hangi öğretim yöntemini/teknikini kullanmıştır?

A) Simülasyon B) Gezi – Gözlem C) Gösterip - Yaptırma D) Probleme Dayalı Öğretim E) Örnek Olay

Öğrenciler öğretim materyalinin olduğu yere giderek, bu materyallerin doğal yerleşiminde çalışma imkanına sahip oldukları ve öğrencilerin akademik, sosyal ve davranışsal ufuklarının gelişiminin sağlandığı öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gösteri (Demonstrasyon) Yöntemi B) Laboratuvar C) Örnek olay D) Soru cevap E) Gözlem-gezi

“Kalkınmaya köylerden mi, yoksa kentlerden mi başlanmalı?” şeklinde bir tartışma sorusu sorarak derse başlayan Gül Öğretmen, daha sonra öğrencilerden istekli olanları savunmak istedikleri cevaba göre iki gruba ayırmıştır. Bir sonraki derse kadar gerekli hazırlıkları yapan öğrenciler, jüri önünde tartışmışlardır. Gerekli değerlendirmeler yapılarak tartışmayı kazanan grup açıklanmıştır.”

Buna göre, Gül Öğretmen’in kullandığı tartışma yöntemi/teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Panel B) Çember C) Münazara D) Görüş Geliştirme E) Örnek Olay İncelemesi